

d'Or XIX, O. C. II, 17.2f.). *Persuasió*, ll. *persuasio*, -onis [1399]: «--- Les rahons --- vols a assò res dir? --- No us vull àls dir a present sinó que us atorc que molt bona *persuasió* me havets feta; però, algunes n'i ha que --- sens fe no conclouen tant necessàriament ---» (BMetge, *Somni I*, Ri., 194.9); *persuasible*, -sibilitat; *persuasiu*; *persuasor* [Sinodals de Tarrag. 'que aconsella amb mala intenció', *DAG.*]; *impersuasible*, -bitat.

Dissuadir [1629, *persuadir* y *dissuadir* Ordin. Univ. 1629; Lacav.] «El Liceu semblava que anava a ensorrar-se --- l'escàndol durà fins que les persones com cal, convençudes de la inutilitat de *dissuadir* aquells desenfrenats, van abandonar la partida --- eixiren als corredors ---», NOLLER (*Febre d'Or VIII*, O. C. I, 144); *dissuasió*, *dissuasiu*, *dissuasori*.

1 A l'Alt Aragó també sembla més popular que a Castella: a Bielsa el sento en l'acc. 'lleuger, no pesant', aplicat p. ex., a la fusta de la bisurtera (1965). — 2 Fet autobiogràfic del poeta (Casac., *Exc. i Soj. de Verd.*). — 3 JMBover, *BiEscrBal.* II, 503. 33.7, no adonant-se que hi ha part d'aquests mots en llatí ('lliurement ets sacrificat (vetllant pel) pagament del viatge' 'et deixes victimar lliurement, pagant-te així els viàtics') ho imprimeix deformant-ho com si fos català «lberalitaires tu en lo viatge --- de mort lo dampnatje». Restitueixo el text real, encara transparent.

SUB-, prefix provinent de prefix i prep. ll. *sub-* 'desota', 'inferior', 'a penes'. Per a la major part dels mots formats amb aquest prefix ja no caldrà fer remissió especial: cerqueu-los a l'article corresponent al component que s'aplega amb *sub-*.

Subaix, V. *sus*+*baix* *Subalar*, V. *ala* *Subaltern*, *subalternar*, V. *altre* *Subarrenda*, V. *renda* *Subast*, *subastar*, V. *subhast* *Subcaudal*, V. *cua* *Subclavi*, V. *clau* f. *Súbdit*, V. *trair* *Subec*, V. *subet* *Súber*, *suberat*, *subèric*, *suberina*, *suberitzat*, *suberona*, *suberós*, V. *suro*

SUBET, més sovint alterat com *subec* 'son forta', 'becaina', 'son letàrgic', de l'àr. *subāt* 'letàrgia, sopor', 'èxtasi', de l'arrel *sābat* 'ell descansà'. □ 1.ª doc.: 1460, JRoig.

«Déu verdader / --- / ab fe sancera, / sorts, muts, lebroso / --- / tísics, febroso, / los puagrosos, / coxos, artètics, / folls e frenètics, / *subets*, litàrgics, / ètics, miràrgics / --- / quants hi venien, / tots obtenien / lurs sanitats», *Spill*, 12155. És podria creure que aquí sigui adjectiu,¹ aplicat al malalt, i no a la malaltia, però no hi ha altra notícia de tal acc. i per tant hem de creure que intercala letarg abstracte, en la llista de noms de malalts, forçat per l'estretor del seu metre. OPou ja el registra entre els noms de malalties: «dolor de cap --- mal de migranya --- rodament de cap --- *subet*: lethargus, coma, -atis; malaltia de massa menjar ---» (*TbPu.*, 237) (1575; els mots «lo qui té mal de *subet*: lethargicus» són un afegit d'eds. posteriors). El *DAG.* cita «desperthen los que estaven

adormits, com los que tenen *subet*» de 1572; i «de *subet* està malalt lo gran monarca Phelip, / diuen que de mal govern, / poc a poc se va morint», que deu ser de c. 1620 més aviat que dels anys 1660 o 1720 i tants.

El mot ha restat a les Illes més viu que enlloc, però per influència dels mots derivats de *bec*, que tenen sentit tan afí —*becar*, *becaina*— es pronuncia avui *subec* [*DTo.* 1670]. Hi ha una variant *xubec*, que deu ser deguda a d'altres contaminacions (en tot cas hi deu intervenir *DEIXONDIR*, potser *enxonxit* i *enxubat*).

Segons l'*AlcM* es pronunciaria *subék* a Menorca i *subék* a Mallorca i d'això en dona testimoni en el ms. inèdit de Fontanet (S. XVIII) i en *La Roqueta*. Notem doncs que també a Mallorca es pronuncia amb *u*, per tant la grafia *sobec* manca absolutament d'autoritat antiga ni moderna; com que Lab. va canviar *subech* (Belv., ant.) en *sobech* («modorra») han seguit fent-ho la major part dels diccs. (fins i tot *DAG.* i *DFA.*), però és evident que és una mala grafia a rectificar. A Mallorca existeix també la pron. *xubec* amb *x*, i àdhuc era la d'*AMAlcover* (a desgrat d'una cita contradictòria d'*AlcM*), car a les *Rond. Mall.* escrivia «li entrà un *xubech* rabiós y se posà a *becar* a les totes», i Schädel (*Mundartliches aus Mall.*, 7) va transcriure *subék* d'una rondalla alcoveriana; ell mateix solia escriure en el *BDLC* coses com «la vèssa y *xubèc*, que fan tan de maig devers Mallorca, de temps enrera» (II, 144). També a Eivissa: «*xubech*: mucho sufño» (PzCabr.), «--- l'home estava cansat, li entrà *xubec*, dona es timó a un d'es mariners i se'n va a fer una becada» (Castelló, *Rond. d. Sa Majora, El Pitiuso*, 1974, 24).

No acluquem els ulls a la llengua comuna: sembla que el llenguatge urbà i literari hi prefereix *subec*: «*subec*: vèssa de son: modorra», *DFgra.*; «els eixams / --- / de llur persistent brunzir, / dins l'ardorosa diada, / par que, en la clasta encalmada, / s'escoli un *subec* tan fi / que torbà el cap, / com un vi, / per sestà a la regalada / --- / mira com fa la becada / l'àvia que s'hi condormí», Bart. Guasp (*IdOr IX*, 98); cita d'una prosa mall. de 1872 en el *DAG.*

Com que morfològicament seria ben difícil de comprendre, i s'hi oposa la è oberta (que a Mallorca no pot trobar-se mai davant -t, si no és en mots manllevats, especialment en arabismes i mossarabismes), a desgrat de totes les aparences favorables, vaig endevinar sempre que la derivació etimològica de *bec* (raonada per Spitzer, *LexikK*, 120) s'havia de rebutjar; pensava vagament en un mossarabisme provinent de *SOPRUS*, però quan sortí el fascicle d'*AlcM*, veient que hi donava origen àrab, pensant que tenia raó, comprovacions fetes, ho confirmo sense cap dubte. *Subāt* 'repòs' ja és mot de l'Alcorà (Penrice, Dieterici) i deriva normalment de l'arrel verbal, comuna al semític del Sud i del Nord, *sābata* 'reposà, reposa' (d'on el *sābbat* hebraic etc.). I en les fonts posteriors el mot apareix en el sentit patològic i figurat: *subāt* «lèthargie, sopeur, extase» en Boqtor (Egipte etc.), Mohit-al-Mohit (Síria etc.), i ja en algun dicc. de l'àrab literari (Dozy, *Suppl.*